ادامه از صفحه اول

تمنای رفتن

میزان امید اجتماعی در داخل مرزهای ملی را شاید بتوان کلیدواژه فهم تمنای رفتن یا ماندن دانست. بعید است که بتوان امید اجتماعی را با تبلیغ یا موعظه درباره اهمیت امید ایجاد کرد. زمانی سوژه تفسیرگر آماده «پذیرش» امید است که نشانه‌های محیطی به‌گونه‌ای باشد که امکان وضعیتی بهتر و کامرواتر در آینده را برایش باورپذیر کند و به شکل‌گیری تصویر یا فانتزی امیدبخش و باورپذیری از آینده در داخل مرزهای ملی منجر شود.

به‌دنبال راه علاج

خلاصه یک رفرم اساسی در چارچوب قانون اساسی صورت گیرد. ایرانیانی که در خارج از کشور به صورت اجبار زندگی می‌کنند، با اطمینان به کشور بازگردند و تمام احزاب و گروه‌های سیاسی هر نوع به‌اصطلاح دلسوزی یا حمایت خارجی را از این جریان محکوم کنند. در یک جمله تنها راه‌حل این بحران‌ها ایجاد یک وحدت و همدلی ملی است.

***عضو مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم**

مطبوعات می‌مانند چون اثرگذارند

...و علیه مدیرمسئول نشریه محلی کرمان کیفرخواست هم به این اتهام صادر شد که نقل‌قول خلافی را به استاندار نسبت داده است. بعد از صدور کیفرخواست و ارجاع به دادگاه مطبوعات کرمان، آقای نجار که برخلاف چهره به ظاهر خشن، قلبی رئوف دارد، با صلاحدید دوستان و به قصد کمک به مطبوعات محلی از شکایت خود صرف‌نظر کرد، اما ذهن مردم مطلب غیرواقع استنادی به استاندار وقت کرمان را پذیرفت و تا امروز هرگاه حادثه‌ای رخ می‌دهد، خصوصا زلزله، من غیرحق این مطلب به‌نوعی علیه ایشان تکرار می‌شود که آقای نجار چنین گفته‌ای داشته است. روزنامه کاغذی ولو روی ۱۶ صفحه یا ۱۲ یا ۸ صفحه هنوز و به باور من تا همیشه می‌تواند در مقابل فضای مجازی قدرت و توان بالای خود را حفظ کند. سطربه‌سطر رسانه مکتوب، ورق‌به‌ورق کتاب، ارزش ماندگاری دارد. متأسفانه ولنگاری‌ای که در فضای مجازی حاکم شده است دارد به رویه‌ای تبدیل می‌شود که به‌راحتی قواعد حاکم بر دنیای مکتوب را می‌شکند، اما یک حسن دارد؛ باید به‌جد حرمت قلم را نگه داشت، باید در بیان مطالب دقت داشت؛ تیری که رها شد، دیگر به چله کمان برنمی‌گردد.

مردم را متقاعد کنید

از این نظر سیاست‌گذاری بدون هنر ارتباط با مردم و ذینفعان اصلی نمی‌تواند به صورت دائم به موفقیت دست یابد. بسیاری از تصمیم‌های مهم سیاست‌مداران در سراسر تاریخ و در گوشه و کنار دنیا، با اعتراضات مردمی و فشار ذینفعان از دستور کار دولت‌ها خارج شده است. نادیده‌گرفتن این سرشت تعاملی و ارتباطی جز القای دستوری‌بودن سیاست‌ها دستاوردی نخواهد داشت و چنانچه نتواند تصمیم‌ها را از دور خارج کند، دست‌کم اجرای آنها را دچار چالش‌های جدی خواهد کرد. صحبت از محدودیت‌ها و محذوریت‌های تصمیم‌گیری با عموم مردم و نه فقط بخشی از آنها، شاید نتواند در ابتدای امر اعتمادسازی کند؛ اما می‌تواند در درازمدت منجر به همراهی مردم شود. صحبت از دلایل اتخاذ سیاست‌ها و به میان مردم آوردن رویه‌های تصمیم‌سازی، در سیاست‌گذاری اهمیت دارد. به‌ویژه در جوامع سیاست‌زده که مردم، بیشتر تصمیم‌ها را ناشی از پشت پرده‌ای مبهم می‌دانند، توضیح و گفت‌وگو با آنها راه‌حل نخست است. طراحی فرایند گفت‌وگو و درمیان‌گذاشتن مسائل با مردم، بنا بر اهمیت و ذات مسائل، شدت اعتراض و ناهمراهی‌ها، اعتماد عمومی میان جامعه و سیاست‌مداران و شکل کلی اداره امور عمومی متفاوت خواهد بود. مواجه‌شدن تصمیم‌های عمومی با مقاومت‌های مردمی، خوشایند هیچ دولتی نیست؛ اما بی‌توجهی به آن نه‌تنها می‌تواند منجر به بهره‌برداری دیگرانی شود که سوار بر موج‌های اعتراضی خواهند شد؛ بلکه می‌تواند ضربه اساسی به انسجام اجتماعی وارد کند. پاسخ به «چه باید کرد؟» دست‌کم در شرایط کنونی که تنها هفت ماه از انتخابات ریاست‌جمهوری می‌گذرد دشوار نیست. دولت برخاسته از مردم باید با مردم گفت‌وگو کند. منظور از گفت‌وگو تنها ارائه گزارش‌های یک‌طرفه نیست؛ بلکه معجزه متقاعدسازی را نه به سهولت، اما با طی فرایندی در بر خواهد داشت. سیاست‌های خوب، سیاست‌هایی نیستند که خوب نوشته می‌شوند، سیاست‌هایی هستند که در اجرا موفق خواهند بود. رهاکردن کشور از اسارت اقتصاد نفتی، یارانه‌های کمرشکن، پاسخگونبودن و مسئولیت‌ناپذیری نهادهای متعدد با کارکردهای غیرشفاف و رویه‌های نادرست و بعضا فسادآمیز فقط با تدوین قانون، برنامه و سند ممکن نیست. گریزی جز همراهی مردمی نیست. مردمی که خود را در تدوین سیاست‌ها مؤثر بدانند؛ شریک تصمیمات باشند و تنها نقش امربری برای خود قائل نباشند. گفت‌وگو و متقاعدسازی مردمی که احساس طردشدگی دارند، جسارت می‌خواهد و این جسارت، در اساس از دولتی که برآمده از رأی قاطع مردم است، برمی‌آید؛ بنابراین اراده می‌خواهد.

در نشست «بودجه ۱۳۹۷، تشدید یا کاهش فقر؟» مطرح شد

مؤمنی: موتور توسعه فقر ۹۷، فعال‌تر از ۵ سال قبل

میدری: بودجه ۹۷ نباید چماق علیه دولت شود

لیلا مرگن: بودجه سال ۹۷ به مجلس شورای اسلامی ارائه شده و به مدد شبکه‌های اجتماعی، نحوه تخصیص این بودجه به ظاهر شفاف‌سازی شده است. این روزها مردم می‌دانند که نهادهای مختلف چه سهمی از بودجه کشور دارند که بخش عمده آن از پول نفت تأمین می‌شود. چه میزان از این پول صرف رفاه مردم و چه بخشی به امور عمرانی اختصاص خواهد یافت. اما نقاط کور بودجه هم کم نیست. کسی به‌درستی نمی‌داند چه تعداد از مردم و با چه سطح درآمدی از چرخه یارانه‌بگیران حذف می‌شوند. فقط می‌دانیم که بودجه مربوط به یارانه‌ها از ۴۸هزارمیلیارد تومان به ۳۷هزارمیلیارد تومان رسیده است. یارانه نان نزدیک به ۴۷ درصد کاهش داشته و قیمت بنزین و حامل‌های انرژی هم رشد خواهد یافت اما میزان آن با اظهارات ضدونقیض دولت مواجه شده است. دیروز برگزارکنندگان نشست «بودجه ۱۳۹۷، تشدید یا کاهش فقر؟» به دنبال آن بودند که زوایای تاریک بودجه را روشن کنند اما به نظر می‌رسید، چندان موفق نشدند زیرا احمد میدری، معاون رفاه اجتماعی وزارت کار و رفاه اجتماعی، تلاش کرد تا از پاسخ‌گویی شفاف به این پرسش که چه تعدادی از افراد از فهرست یارانه‌بگیران حذف می‌شوند، طفره برود و در مقابل سیاست‌های دولت برای افزایش قیمت‌ها را توجیه کند تا اعتبارات مورد نیاز برای دو صندوق بازنشستگان کشوری و لشکری را تا حدودی تأمین کند. در مقابل فرشاد مؤمنی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی، تلاش کرد با تکیه بر تجربیات گذشته و آمارهای ارائه‌شده از سوی خود دولت، این موضوع را تبیین کند که با دخالت در قیمت حامل‌های انرژی و غیره، فشار بر بخش تولید و جامعه بیشتر می‌شود و این فشار نابرابری‌های اجتماعی را تشدید می‌کند. افزایش این نابرابری‌ها احتمال روی‌کارآمدن گزینه‌ای بدتر از احمدی‌نژاد را (که میلیاردها دلار سرمایه کشور را از بین برد)، تشدید خواهد کرد.

دیروز نشست «بودجه ۱۳۹۷، تشدید یا کاهش فقر؟» در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد. فرشاد مؤمنی در این نشست، انتقاد سازنده از دولت را عاملی برای به‌دست‌آوردن دستاوردهای بهتر برای جامعه معرفی کرد. به گفته او، اصلاح‌طلبان یک خطای راهبردی کردند و هرگز به این سؤال پاسخ ندادند که با وجود نقاط‌قوت دوره خاتمی درمقایسه‌با احمدی‌نژاد، چه خطای راهبردی‌ای کردند که پس از دوره هشت ساله دولت اصلاحات، فردی مثل احمدی‌نژاد از سیاست ایران سر درآورد.

این عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه تأکید کرد: برداشت ما این است که اگر آن سهل‌انگاری‌ها و خطاهای راهبردی پنج سال گذشته در دولت روحانی استمرار داشته باشد، امکان روی‌کارآمدن گزینه‌ای بدتر از احمدی‌نژاد در ۱۴۰۰ پدید می‌آید. ما به سهم خود از روی دلسوزی این تلاش مشفقانه را انجام می‌دهیم و هشدارهای لازم را خواهیم داد.

او افزود: مشکل اقتصاد ایران روی اصل رانتی‌بودن مناسبات نیست. مشکل سر کانون‌های اصابت رانت است. در کتاب خود هشدار داده‌ام که اگر با این بینش به جهت‌گیری سیاستی در اقتصاد ادامه دهیم، بدون تردید همان چیزی که ما نگران آن هستیم اتفاق خواهد افتاد.

مؤمنی با اشاره به اینکه احمدی‌نژاد عدالت اجتماعی را بد نگاه کرد و کشور را به این مرحله رساند، بی‌اعتنایی به عدالت اجتماعی را نیز روی دیگر سکه بددفاع‌کردن از این مقوله دانست.

مردم فقیرتر از پنج سال قبل می‌شوند

به اعتقاد این عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه، راه نجات ایران از توسعه عادلانه می‌گذرد. اگر عدالت اجتماعی در مرکز سیاست‌های دولت نباشد، هم خود بدنام خواهند شد و خاطره‌ای بد از خود به‌جا می‌گذارند، هم اوضاع کشور نیز ناهنجارتر خواهد شد.

او تأکید کرد: ما باید کمک کنیم کانون‌های اصلی بحران که اندیشه‌های منحط بازارگرایی را که در یک اقتصاد سیاسی رانتی وجود دارد، برملا کنیم. نگاه‌کردن به بودجه ۹۷ با یک رویکرد حسابدارانه، خطایی بزرگ است. با اطمینان می‌گویم که موتور بسط‌دهنده فقر در سال ۹۷، فعال‌تر از پنج سال قبل خواهد بود.

مؤمنی اضافه کرد: باید کمک کنیم خطاهای راهبردی سه دهه گذشته که کشور را دچار ورشکستگی مالی در همه سطوح کرده و مردم را به فلاکت و فقر دچار کرده است، همچنین تولیدکننده را به بدترین شرایط تاریخی خود رسانده است، اصلاح شود. کانون اصلی بحران، جهت‌گیری‌های سیاسی دولت است. اگرچه افشاگری درباره نحوه تخصیص ریالی بودجه، از افشانشدن مفاد آن بهتر است؛ اما این شیوه، نازل‌ترین سطح آگاه‌سازی جامعه است.

او گفت: مسئله اساسی این است که اگر حسن روحانی فریب کارشناسانی را می‌خورد که به دروغ و غلط می‌گویند اگر در قیمت‌های کلیدی دست ببریم، نرخ ارز را گران کنیم، حامل‌های انرژی را گران کنیم، به ازای آن این میزان شغل به وجود می‌آید، بر حسن روحانی حرجی نیست؛ زیرا تخصص اقتصادی ندارد؛ اما از دکتر میدری که در وزارت کار مشغول است، انتظار داریم همه خسارت‌های اشتغال‌زدایانه بسته سیاستی تعدیل اقتصادی را به رئیس‌جمهور گوشزد کند. این یک بحث نظری نیست که دست‌کاری قیمت‌ها روی زندگی مردم تأثیر دارد؛ بلکه واقعیت‌های محرزشده‌ای است که نشان می‌دهد در سه دهه گذشته دست‌کاری قیمت‌های کلیدی، به‌مثابه ابزاری برای کسب درآمد، یک توهم فاجعه‌ساز بوده است. در گزارش‌های رسمی دولت نیز این مسئله منتشر شده است.

این عضو هیئت علمی دانشگاه علامه ادامه داد: براساس اسناد منتشرشده دولت که اصولا محافظه‌کارانه‌ترین و خوش‌بینانه‌ترین سناریوها را اعلام می‌کند، هر یک واحد کسب درآمد از محل قیمت‌های کلیدی، بیش از ۳،۴ برابر برای دولت ضرر ایجاد می‌کند؛ بنابراین ما می‌توانیم از خود سؤال کنیم که چه نیروهایی در کار هستند که سیاست‌گذاران کلیدی کشور به این نکته‌ها که بارها تکرار شده، بی‌اعتنایی می‌کنند. از یک سو دولت را به سمت فروپاشی مالی می‌برند و از سوی دیگر بر گستره فقر و فساد اضافه می‌کنند و تولیدکننده را با فاجعه روبه‌رو می‌کنند.

افزایش قیمت برق بدهی توانیر را افزایش داد

مؤمنی برنامه‌ای را که با عنوان اشتغال فراگیر منتشر شده، دارای هشت خطای توهم‌آلود راهبردی معرفی کرد و افزود: از دل این برنامه، عنصر گوهری مبارزه با فقر و نابرابری یعنی اشتغال مولد روبه‌جلو بیرون نمی‌آید.

به گفته او افزایش قیمت‌ها ضدتوسعه و ضدعدالت است؛ زیرا با افزایش قیمت‌ها، قسمت تقاضا را تنبیه می‌کنیم؛ درحالی‌که تولیدکننده ناکارآمد و فاسد، انرژی را هدر می‌دهد؛ اما چوب این کم‌کاری را بر سر شهروندان می‌زنیم.

این عضو هیئت علمی دانشگاه علامه اضافه می‌کند: در دولت احمدی‌نژاد هدف از افزایش قیمت برق، اصلاح ساختار صنعت برق معرفی شد؛ اما بعد از چهاربرابرشدن قیمت این حامل انرژی، نه‌تنها ذره‌ای از سرمایه‌گذاری وعده‌داده‌شده اتفاق نیفتاد؛ بلکه تا پایان سال ۹۵، بدهی انباشته توانیر به بیش از ۳۲ هزار میلیارد تومان رسیده است. این مسئله چند جای دیگر باید تجربه شود که ما متوجه شویم از طریق بازی با نرخ ارز و قیمت‌های کلیدی، راه به جایی نمی‌بریم؟ این دست‌کاری‌ها زمینه تعرض به حقوق مالکیت مردم را فراهم کرده و به منزله زدن جیب فقرا و چاق‌کردن غیرمولدها خواهد بود.

به اعتقاد او سند برنامه ششم بی‌کیفیت‌ترین برنامه بعد از انقلاب است. وقتی با سیاست غلط هر روز فاجعه جدیدی در زندگی افراد ایجاد می‌کنید، بی‌انصافی است که فقر افراد را ناشی از عملکرد خودشان بدانیم.

دست‌کاری قیمت‌های کلیدی رکود تورمی را افزایش می‌دهد

مؤمنی گفت: شوک‌های قیمتی، خصلت اشتغال‌زدایانه دارد. بازی با قیمت‌های کلیدی زمینه تشدید و تعمیق رکود تورمی را فراهم می‌کند. چرا برای مجموعه نرخ تورم و بی‌کاری عنوان فلاکت را انتخاب کرده‌اند. وقتی که جهت‌گیری سیاستی بودجه ۹۷ در راستای تشدید رکود و تورم کار می‌کند، این به آن معنا است که موتور تولید فقر در ابعاد بی‌سابقه‌تری فعال می‌شود.

او افزود: رشد فلاکت در مقایسه با دوره احمدی‌نژاد به ظاهر بهتر شده است؛ اما این مسئله اغواگری است که حسن روحانی باید متوجه شود. وقتی قدرمطلق قیمت‌ها افزایش می‌یابد، فقرا فشارهای کمرشکن‌تری را دریافت می‌کنند. اگرچه نرخ تورم در دوره احمدی‌نژاد واقعا کاهش چشمگیر یافته باشد؛ اما وقتی افزایش شکنندگی قیمت‌ها با تعمیق رکود و کاهش تعداد شاغلان خانوارها همراه می‌شود، معلوم است که آنها را به عصیان می‌کشد. معلوم نیست راجع به اینها چند بار و به چه زبانی باید توضیح دهیم که گوشی برای شنیدن واقعیت‌ها وجود داشته باشد.

این عضو هیئت علمی دانشگاه علامه تأکید کرد: وقتی برای ما محرز است که افزایش قیمت نیاز به بسترسازی و ایجاد زیرساخت دارد و آخرین مرحله از یک فرایند است، در شرایطی که ۴۶ مرحله قبلی را انجام نداده‌ایم، چرا باید دست‌کاری قیمت را در دستور کار قرار دهیم.

او اضافه کرد: ما می‌گوییم قبل از تغییر قیمت‌ها باید مقدمات آن فراهم شود، زیرا به‌واسطه منطق رفتاری که اشاره شد، به‌ازای افزایش هر یک واحد درآمد از طریق دست‌کاری قیمت‌های کلیدی، هزینه‌های مصرفی دولت حدود ۳،۵ برابر و هزینه‌های سرمایه‌ای بیش از ۳،۵ برابر افزایش می‌یابد. این مسئله به افزایش عمق فقر و نابرابری کمک می‌کند.

مؤمنی گفت: با دست‌کاری قیمت‌ها دولت به سمت ورشکستگی می‌رود. به‌این‌ترتیب از انجام وظایف اساسی خود؛ یعنی فراهم‌کردن تغذیه مناسب برای جامعه، سلامت و آموزش‌وپرورش طفره می‌رود و به‌این‌ترتیب بار فقرا را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر وقتی هزینه‌های مبادله افزایش و امنیت حقوق مالکیت کاهش یافت، ریسک‌گریزی بخش خصوصی مولد افزایش می‌یابد و بنابراین دولت ناگزیر می‌شود که تصدی‌گری خود را افزایش دهد. این یک اقدام ضدتوسعه‌ای است که از طریق از میدان‌به‌درکردن بخش خصوصی مولد، اثر خود را نشان خواهد داد.

او ادامه می‌دهد: از سال ۶۸ تا امروز مداخله دولت در اقتصاد دوبرابر شده است. دولت با خصوصی‌سازی به دنبال کاهش مداخله خود در امور پس از پایان جنگ بود، اما به این هدف دست نیافت، زیرا با این سیاست دولت دائما از مسئولیت‌های توسعه‌ای خود شانه خالی می‌کند و درمقابل دائما بخش خصوصی را از میدان به‌در می‌کند که خودش جای آن بنشیند. در نتیجه ۷۰ درصد مداخله‌های دولت در اقتصاد، مداخله‌های تصدی‌گرایانه است.

این عضو هیئت علمی دانشگاه علامه راهکارهایی نیز برای کاهش فقر با تکیه بر بودجه اعلام کرد و افزود: روحانی در انتخابات ۹۲ و ۹۶ به این نکته اذعان کرد که در دوران سرخوشی نفتی، بودجه دولت حالت رانتی پیدا کرد. تعهدات پرداختی بسیار گسترده‌ای در این دوره ایجاد شد که از جهاتی در تاریخ پس از انقلاب بی‌سابقه بود. در نتیجه بدیهی‌ترین انتظار این بود که بودجه بهتری از سوی دولت ارائه شود، اما در بودجه‌های دولت می‌بینیم که همواره رشد متوسط هزینه‌ها به اندازه چشمگیری از رشد تورم در آن سال بیشتر بوده است. این نوعی خوگرفتگی به ولنگاری در ساختار هزینه است که متأسفانه در دولت تثبیت شده. بنابراین در گام نخست باید این مسئله اصلاح شود.

او ادامه داد: محور دوم این است که ما با یک نوع تسخیرشدگی دولت به‌نفع غیرمولدها و علیه مولدها و عامه مردم روبه‌رو هستیم. دولت در زمان بودجه‌نویسی بخش مالیاتی، بیشترین سهل‌گیری را برای مالیات بر ثروت در پیش گرفته است و سخت‌ترین فشارها را به تولیدکنندگان و عامه مردم وارد می‌کند. این مسئله باید تغییر کند.

مؤمنی افزود: محور کلیدی سوم این است که دولت اگر می‌خواهد نیروی محرکه توسعه باشد، باید از سیاست‌های ناامن‌کننده حقوق و سیاست‌های بی‌ثبات‌کننده اقتصاد کلان دست بردارد تا رونق اقتصادی ایجاد شود و دولت عایدی خود را از طریق مالیات تأمین کند.

او گفت: دولتی که اهتمامی به توسعه ندارد، به دنبال افزایش هزینه‌های مبادله، تحمیل فشار غیرعادی به تولیدکننده و مردم را در دستور کار قرار می‌دهد. حتی اگر بپذیریم بخشی از ماجرا میراث احمدی‌نژاد بوده است، روحانی بر اساس نقد جهت‌گیری‌ها اعتماد مردم را جلب کرده است، بنابراین چرا همان سیاست‌ها را با شیب کمتر دنبال می‌کند؟

> **مؤمنی: شوک‌های قیمتی، خصلت اشتغال‌زدایانه دارد. بازی با قیمت‌های کلیدی زمینه تشدید و تعمیق رکود تورمی را فراهم می‌کند. چرا برای مجموعه نرخ تورم و بی‌کاری عنوان فلاکت را انتخاب کرده‌اند. وقتی که جهت‌گیری سیاستی بودجه ۹۷ در راستای تشدید رکود و تورم کار می‌کند، این به آن معنا است که موتور تولید فقر در ابعاد بی‌سابقه‌تری فعال می‌شود**

افزایش نقدها میزان خطا را کاهش می‌دهد

احمد میدری، معاون رفاه اجتماعی وزارت کار و رفاه اجتماعی، نیز در سخنان خود به مقایسه دولت نهم و دهم با هفتم و هشتم پرداخت.

به گفته او، دولت اصلاحات کشور را با فقر ۳۲ درصدی تحویل گرفت و با فقر ۱۸ درصدی تحویل داد، درحالی‌که احمدی‌نژاد جامعه را با فقر ۱۸ درصدی تحویل گرفت و با فقر ۳۰ درصدی تحویل داد.

به اعتقاد میدری، پاسخ‌گوبودن دولت، شکل‌گرفتن نهادها، چندصدایی در جامعه، وجود رسانه‌های منتقد و عواملی از این دست میزان خطا را در دولت کاهش داد و منجر به بهبود شرایط فقر در جامعه شد.

او افزود: همه متغیرها در کشور بستگی به شرایط سیاسی دارند. در دوره اصلاحات احزاب پذیرفته شدند و رشد کردند. نهادهای منتقد در درون سیستم اداری شکل گرفتند. این شرایط سیاسی در کاهش فساد و ایجاد شفافیت و اثربخشی دولت بسیار نقش داشت.

این مسئله سبب شد فقر از ۳۰ درصد کاهش یابد و به ۱۸ درصد برسد. آمارها این مسئله را تصدیق می‌کند. در دوره بعد حکومت یکپارچه می‌شود، صداوسیما به دولت نقد نمی‌کند. خبرگزاری‌هایی شکل می‌گیرند که (با وجود خبرسازی‌های امروز) در دوره احمدی‌نژاد سکوت مطلق کردند؛ بنابراین با وجود افزایش درآمدهای ارزی، کشور با مشکلات عدیده روبه‌رو می‌شود و بحران‌هایی شکل می‌گیرد که حل آنها چند دهه زمان نیاز دارد.

میدری گفت: در ایران نشان دادند به دلایل متعددی که وجود دارد، هر وقت فضای باز به‌وجود می‌آید، جامعه به سمت آشوب می‌رود. اگر اخباری درباره بودجه ۹۷ منتشر می‌شود، نباید به چماق علیه دولت تبدیل شود. در دوره گذشته اجازه نقد نداشتید. ما در دانشگاه علامه به احمدی‌نژاد نامه نوشتیم و گروه توسعه این دانشگاه منحل شد. امروز خیلی جالب است که احمدی‌نژاد در واکنش به سخنان مقام معظم رهبری می‌گوید باید نقد کنیم و مغزمان را تعطیل نکنیم. امروز میراث‌خوار دولت احمدی‌نژاد هستیم. بلایی که او بر سر دانشگاه‌ها آورد جبران‌شدنی نیست.

افزایش قیمت حامل‌های انرژی ۶ درصد تورم می‌آورد

معاون رفاه اجتماعی وزارت کار درباره تأثیر قیمت حامل‌های انرژی بر نرخ تورم، نظری خلاف وزارت اقتصاد دارد؛ او گفت: افزایش قیمت حامل‌های انرژی، نرخ تورم را دو درصد افزایش نمی‌دهد، بلکه سبب افزایش شش درصدی نرخ تورم می‌شود.

میدری نارضایتی‌های امروز را حاصل پمپاژ یأس به جامعه اعلام کرد و افزود: جرقه را چه کسی زد که آشوب شروع شد؟ اگر جامعه کاملا یکدست شود، فقط می‌توان ۵۰ درصد بحران‌های موجود در کشور را حل کرد. با چندگانگی مگر می‌شود مشکلات را جمع کرد؟

او افزود: در بودجه سال ۹۷، از ۳۶۰هزارمیلیارد تومان بودجه عمومی، ۷۸هزارمیلیارد تومان به بخش رفاه اجتماعی اختصاص می‌یابد. روند نگران‌کننده این است که بخش عمده اعتبار به صندوق بازنشستگی کشور اختصاص یافته است. ۲۵هزارمیلیارد تومان صرف سایر امور شده و بیش از ۵۰هزارمیلیارد تومان فقط صرف دو صندوق بازنشستگی خواهد شد. وضعیت ایجادشده برای این دو صندوق حاصل تحولات جمعیتی و خطاهای دولت قبل است که مجوز بازنشستگی پیش از موعد را فراهم کرد.

میدری بودجه لازم برای دستگاه‌های فقرزدا را ناکافی توصیف کرد و افزود: دستگاه‌های فقرزدا در بودجه سال آینده ۹هزارو ۲۰۰میلیارد تومان بودجه دارند، وقتی این را به ۲،۵میلیون خانواده زیر پوشش تقسیم کنیم، درمی‌یابیم که این منابع خیلی محدود است. هزارو۵۰۰ میلیارد تومان به دستگاه‌های امدادی و ۱۴هزارمیلیارد تومان به سایر دستگاه‌ها مثل سازمان بیمه سلامت و دستگاه‌های کوچک دیگر اختصاص یافته است.

او اضافه کرد: در بخش رفاه اجتماعی ستاد مبارزه با مواد مخدر، ۲۲۷میلیارد تومان اعتبار دارد و تعداد معتادان کشور ۱،۵میلیون نفر است. کمیته امداد امام خمینی چهارهزارو ۷۰۰میلیارد، هلال‌احمر هزارو ۲۰۰میلیارد تومان، سازمان بهزیستی دوهزارو ۴۰۰میلیارد تومان اعتبار دارد که قرار است با این رقم مشکل معلولان کشور و زنان سرپرست خانوار را حل کند. سازمان تأمین اجتماعی ۴۲۰میلیارد تومان اعتبار دارد و دولت باید ۱۹هزارمیلیارد تومان سهم کارفرما و سایر تعهداتش را به این صندوق پرداخت کند.

معاون رفاه اجتماعی وزارت کار گفت: دولت در سال ۹۷ قصد دارد به مقررات صندوق توسعه ملی پایبند بماند و ۴۰هزارمیلیارد تومان در این صندوق ذخیره کند، اما ما به دولت پیشنهاد دادیم این رقم را واریز نکند، زیرا در صورت پرداخت این رقم نباید به تأمین اجتماعی ۱۷هزارمیلیارد تومان بدهد. تأمین اجتماعی هم به داروخانه‌ها و پزشکان فشار می‌آورد. دولت می‌خواهد ۱۲هزارمیلیارد تومان اوراق قرضه منتشر کند که بودجه جاری کشور تأمین شود، درحالی‌که به‌جای استقراض از مردم و اثرگذاری منفی بر نظام بانکی که کشور را دچار مشکلات بیشتری می‌کند، بهتر است پول به صندوق توسعه ملی نریزیم که این صندوق به بخش خصوصی وام بدهد. ما باید مقررات صندوق توسعه ملی را اصلاح کنیم.

او افزود: میزان کمک ما به دو صندوق کشوری و لشکری برای بازنشستگانی که دو میلیون خانوار را شامل می‌شوند، نزدیک به ۵۲هزارمیلیارد تومان است. پولی که به بازنشستگان کشور می‌دهیم در شهرهای بزرگ کفاف زندگی آنها را نمی‌دهد؛ اینها بحران‌هایی است که حکومت با آن مواجه است. اگر بنزین ۵۰۰ تومان گران شود، فقط زیان دو صندوق کشور را جبران خواهد کرد.

میدری بیان کرد: خط فقر بالاتر از حداقل دستمزد در ایران است، اما اعتبار نداریم که خط فقر را مبنا قرار دهیم؛ بنابراین اعلام کردیم که حدود سه میلیون خانوار که حقوق آنها زیر ۷۰۰ هزار تومان است براساس بودجه دولت تحت پوشش حمایتی قرار گیرند.

او افزود: در این دولت خط فقر را یک درصد کاهش دادیم. بخش عمده جامعه ایران زیر خط فقر است. اگر قرار است یارانه حذف شود، اعلام کردیم افراد بالای چه سطحی از درآمد می‌توانند حذف شوند. آمارها نشان می‌دهد تا صدک ۹۰ جامعه با شیب آرام، درآمدهایشان افزایش می‌یابد. درآمد سرانه در این کشور پایین است. ۲۴میلیون‌و ۱۹۶هزار خانواده در ایران زندگی می‌کنند. شش میلیون خانواده روستایی و ۱۸میلیون خانوار شهری داریم. ۴۲۴هزار خانواده روستایی زیر خط حداقل مستمری نهادهای حمایتی ما هستند، بنابراین اگر پول داشته باشیم باید این تعداد خانوار روستایی تحت پوشش حمایتی قرار گیرند. همچنین ۳۲۲هزار خانوار در شهرها داریم که زیر این خط زندگی می‌کنند و باید تحت پوشش نهادهای حمایتی قرار گیرند.

گزارش روز

۳۹ درصد منابع صندوق خرج نهادهای عمومی شد

● علاوه بر اینکه دولت و نمایندگان مجلس به اسناد بالادستی صندوق چندان توجه نمی‌کنند، خود هیئت‌امنای صندوق هم در اجرای قانون اصراری ندارد. به‌عنوان مثال در اساسنامه صندوق ذکر شده که پرداخت تسهیلات به بخش عمومی غیردولتی نباید بیش از ۲۰ درصد منابع صندوق باشد. این تأکید در بند ۴ تبصره ۳ ماده ۸۴ برنامه پنجم توسعه و همچنین در بند ۴ تبصره ۳ ماده ۱۶ قانون برنامه ششم توسعه مورد تأکید قرار گرفته است؛ اما براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس عملکرد صندوق توسعه ملی تا پایان ۱۳۹۵ خلاف این موضوع را نشان می‌دهد و ۳۹ درصد از منابع صندوق تا پایان شش‌ماهه سال ۱۳۹۶ به بخش عمومی غیردولتی اعطا شده است.

مطابق لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ سهم صندوق توسعه ملی از درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز ۳۲ درصد و معادل ۱۶،۲ میلیارد دلار خواهد بود. اگرچه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بدون درنظرگرفتن تسهیلاتی که سقف مشخصی ندارند، برای حدود ۸۴ درصد از منابع ورودی صندوق، تعیین تکلیف شده است. به طور خلاصه، در این لایحه برای استفاده از منابع ورود صندوق توسعه ملی مجوزهای زیر صادر شده است: تبصره «۴» بند «الف»: برداشت ۲۰۰ میلیون‌دلاری از صندوق برای شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات و ماده (۵۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه مبنی بر اختصاص بودجه به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری. تبصره «۴» بند «ب»: اعطای تسهیلات ارزی به طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین طرح‌های توسعه‌ای و زیربنایی سازمان‌های توسعه‌ای بخش صنعت و معدن (بدون سقف مشخص). تبصره «۴» بند «ج»: اعطای تسهیلات ارزی برای طرح‌های توسعه‌ای انواع مختلف حمل‌ونقل درون و برون‌شهری به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی یا تعاونی (بدون سقف مشخص). تبصره «۴» بند «هـ»: اعطای تسهیلات به مبلغ ۴۰ هزار میلیارد ریال به دولت برای خرید تجهیزات آزمایشگاه‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری. تبصره «۴» بند «و»: اختصاص ۵،۸ میلیارد دلار (بیش از ۲۰۳ هزار میلیارد ریال) به ۱۱ حوزه مشخص، برای تحقق اهداف برنامه ششم توسعه حوزه‌های مذکور عبارت‌اند از: - آبیاری تحت فشار، کم‌فشار و سامانه‌های نوین آبیاری.- طرح‌های آب‌رسانی روستایی و توسعه شبکه‌های آن- سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران- تقویت بنیه دفاعی- مقابله با ریزگردها در کشور و رفع مشکل برق خوزستان- توسعه سواحل مکران- ساماندهی حمل‌ونقل عمومی- بهبود محیط زیست، آبخیزداری و ساماندهی پسماندهای کل کشور- کمک به ساماندهی بافت‌های فرسوده و بازسازی مناطق آسیب‌دیده از زلزله- حمل‌ونقل ریلی- کمک به تسویه بدهی پاداش پایان خدمت بازنشستگان وزارت آموزش‌وپرورش.

تبصره «۴» بند «ز»: اعطای تسهیلات ارزی به مقدار ۳۵۰ میلیون دلار برای انتقال آب کشاورزی به اراضی سیستان‌وبلوچستان تبصره ۱۹ هم مانند تبصره‌های مشابه از منظر نقض استقلال صندوق از تکالیف بودجه‌ای مخالف سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و اساسنامه صندوق توسعه ملی است. در انتهای این بخش و در جدول (۱) در یک نمای کلی همه تکالیفی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بر صندوق توسعه ملی تحمیل شده است، مشاهده می‌شود. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای حاصل از صادرات نفت و گاز ۳۲ درصد است که معادل ۱۶،۲ میلیارد دلار خواهد بود (با فرض صادرات ۲،۵۳ میلیون بشکه نفت و میعانات گازی در روز و قیمت نفت هر بشکه ۵۵ دلار). تکالیف تحمیل‌شده بر صندوق توسعه ملی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ شامل دو قسمت اجازه پرداخت تسهیلات به بخش‌های مختلف اقتصادی و اجازه برداشت به صورت بازگشت از منابع صندوق توسعه ملی است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بدون درنظرگرفتن تسهیلاتی که سقف مشخصی ندارند (تسهیلات پرداختی به صنایع بالادستی نفت و گاز تبصره «۴» بند «ب» و تسهیلات پرداختی به بخش حمل‌ونقل (تبصره «۴» بند «ج») اجازه برداشت حدود ۸۴ درصد از منابع ورودی صندوق به صورت برگشت از منابع و ارائه تسهیلات صادر شده است. حدود ۳۶ درصد کل منابع ورودی در حکم برگشت از منابع هستند که این حکم نیز خلاف اساسنامه و اهداف صندوق توسعه ملی است. از سهم ۵۶۰ میلیارد ریال صندوق توسعه ملی، ۲۱۰ هزار میلیارد ریال آن به صورت برگشت از منابع برداشت خواهد شد و بیش از ۲۵۸ هزار میلیارد ریال از منابع ورودی صندوق به صورت تسهیلات و سپرده‌گذاری بر صندوق توسعه ملی تحمیل یا تعیین تکلیف شده است که همه این موارد با بند «۱۰